

כנס קורת
עשור למיקרופיננס בישראל
סוגיות רלוונטיות בהערכה
אתגר המפגש בין הערכה ובין
מיקרופיננס

נעמה בר-און

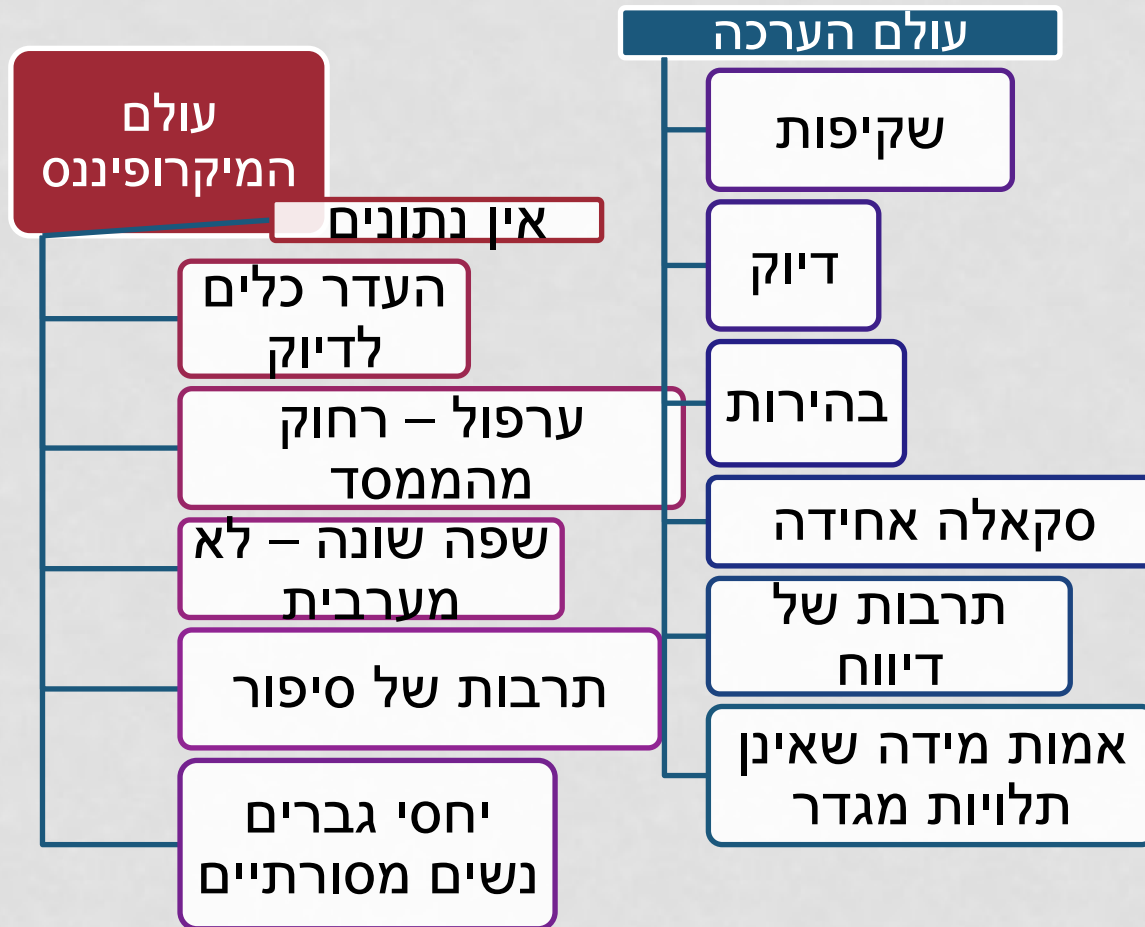
מנכ"ל

אוכלוסיית היעד מולה אנו עובדים במיקרו פיננס

מאופיינת בחלק או בכל המרכיבים הללו:

- רמת השכלה נמוכה מאד
(שפה // כתיבה // ניהול חשבונות)
- העדר הכשרה מקצועית
- תרבות ביתית, קושי חברתי וכלכלי להתרחק מאזור הבית
- העדר חשבונות בנק או חשבון בנק עצמאי
- תלויה בקצבאות ולכן חוששת להראות הכנסות

שאלה מובילה : האם ובאילו מקומות יכולים שני העולמות הללו להיפגש?

מה מבקשים לדעת

- השפעת ההלוואה על פתיחת / שיפור העסק
- השפעות על תוצאות:
- מנוף לשיפור ברמת ההכנסה ברמה המשפחתית
- שיפור בדימוי העצמי ובמקום האשה במשפחה
- שיפור ברמת החיים המשפחתית
- שיפור בדרכי החינוך וברמת ההשכלה של הילדים

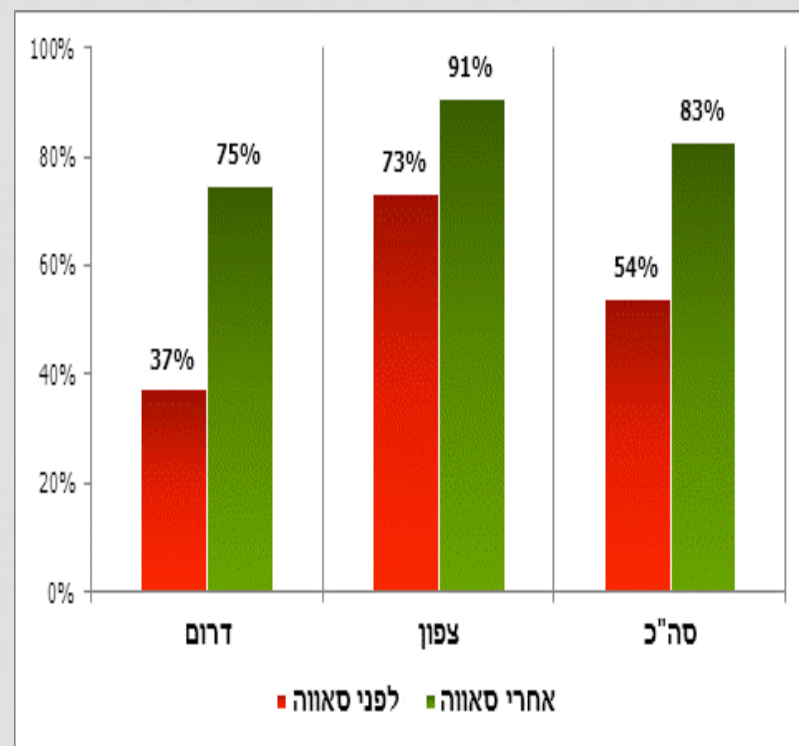
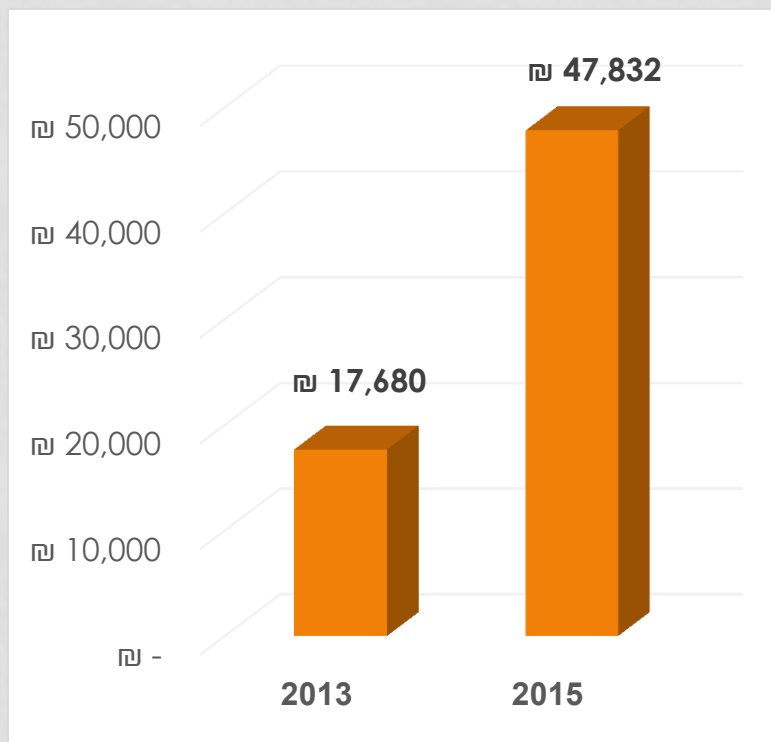
עקרונות הערכה שמאפשרים גשר בין עולם
המיקרופיננס ועולם ההערכה

גישות מעורבות Mix-Methods

- איסוף נתונים קשיחים בצד
ראיונות עומק למשל
- ראיונות העומק תומכים בנתונים

דוגמה מתוך הערכת תכנית שונות של עסקים זעירים

האם הייתה / יש לך פעילות עסקית? ממוצע רווחים בהשוואת שנים

המגבלות של גישה כמותית "נקייה"

- קשה לגייס מידע אמין בהעדר קשר בין המראיין לנשאל
- קשה להעריך מתי מתקבל מידע שגוי, מטעה או מוטעה
- לא ניתן לדעת את הסיבות לשינוי
- מגבלות תרבותיות וחברתיות שלא מאפשרות השגת נתונים
- למה מתכוונת אשה בעלת 3 שנות לימוד כשהיא עונה על שאלה מסוג זה:

"סמני בסולם 1-5 עד כמה לדעתך השפיעה ההלוואה על תחושת האושר במשפחה?"

במידה רבה מאד 5	במידה רבה	במידה בינונית	במידה נמוכה	בכלל לא 1
--------------------	-----------	---------------	-------------	--------------

עקרונות הערכה שמאפשרים גשר בין עולם
המיקרופיננס ועולם ההערכה

הערכה רגישת תרבות

- שילוב כלי הערכה מותאמי תרבות, כאלה שמאפשרים לדעת מה בדיוק חושב/ת המרואיין/ת:
- ראיונות, סיפורים, תמונות

דוגמה מתוך הערכת תכנית SAWA

איך הופכים ממצא מסוג זה ל"נתון"?

"דפוס החיים שלי השתנה לטובה בזכות העסק, לפני פתיחת העסק כל הזמן בבית או אצל השכנות על כוס קפה ומפטפות. לאחר שלקחתי על עצמי אחריות, אני יותר פעילה עושה חשבון מתי לפתוח או לסגור את העסק. התקשורת ביני לבין הלקוחות (מבוססת) על סדר זמן. נהייתי יותר חברותית ויש לי חשיבה חיובית. גם היחס ביני לבין בעלי השתפר הוא ראה שאני תומכת בו ומסייעת בפרנסת הבית. בעלי עוזר בהספקת סחורה"

דוגמה מתוך הערכה לעולים חדשים מאתיופיה מי מהבאים מצליח בלימודים ומי לא?

עקרונות הערכה שמאפשרים גשר בין עולם המיקרופיננס ועולם ההערכה

שותפות וריבוי "קולות"

- שילוב בין חוקרים דוברי השפות
וחוקרים שאינם מכירים את השפה
ואת התרבות
- שילוב בין החוקרים ובין התכנית
- שיח על הממצאים
- ניתוח משותף והגעה לממצא מוגדר